

ἐντὸς τοῦ πλοίου Guadaira—ἔχων
 »πρὸς τὰ νότια τὸν Ὁκεανόν, καὶ
 »ἀπέναντι τὴν Μεσόγειον, ἀριστερόθεν
 »τὴν Εὐρώπην καὶ δεξιόθεν τὴν Ἀ-
 »φρικὴν. Βλέπω ἐκείθεν τὴν κορυφὴν
 »τῆς Ταρίφας, καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τὰ
 »ὄρη τῆς ἀφρικανικῆς ἀκτῆς· συγκεχυ-
 »μένως πως, ὡς τεφρόν νεφρὸς, βλέπω
 »τὴν Τσέουταν· βλέπω περαιτέρω, ὡς
 »λευκὴν κηλίδα, τὴν Τέγγιδα, καὶ κατ'
 »εὐθείαν τοῦ πλοίου τὸν σκόπελον τῆς Γι-
 »βραλτάρης· ἡ θάλασσα εἶναι ἡρεμὸς ὡς
 »λίμνη καὶ ὁ οὐρανὸς ῥοδόχρους καὶ χρυσο-
 »λαμπής.—Τὸ πᾶν εἶναι σίθριον, ὡ-
 »ραῖον καὶ μεγαλοπρεπές, ἐγὼ δὲ αἰσθά-
 »νομαι ἐν τῷ νῶ ἀνεξήγητόν τινα καὶ
 »γλυκυτάτην σύγχυσιν μεγάλων ἰδεῶν,
 »αἵτινες, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξωτερι-
 »κευθῶσι διὰ λόγων, φαίνεται μοι ὅτι
 »ἤθελον καταλήξει εἰς χαρμύσινον δέη-
 »σιν ἀρχομένην καὶ περατουμένην
 »διὰ τοῦ ὀνόματός σου». Καὶ ἀλλαχοῦ·
 »τί πράττει ἡ μήτηρ μου τὴν στιγμήν
 »ταύτην;! Ἄν ἦτο ἐδῶ! » Παρατηρῶν τὰ
 »ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναφί τῆς Bur-
 »gos ἀριστοτεχνήματα, τὰ πλεῖστα ἐξελ-
 »θόντα ἐκ τῶν χειρῶν τῶν μεγαλητέρων
 »καλλιτεχνῶν, λέγει· Ἐδοκίμασα κα-
 »τὰ πρώτην φορὰν καὶ καθ' ὅλην αὐτοῦ
 »τὴν ἰσχὺν τὸ αἰσθημα τῆς εὐγνωμο-
 »σύνης, ἣν ὀφείλομεν εἰς τοὺς μεγάλους
 »τεχνίτας τοὺς ἀποκαταστήσαντας σε-
 »βαστὸν καὶ ἀγαπητὸν εἰς τὸν κό-
 »σμον τὸ ὄνομα τῆς Ἰταλίας· ἐννόησα
 »κατὰ πρώτην φορὰν ὅτι δὲν εἶναι οὐ-
 »τοι μόνον λαμπруνήρες, ἀλλ' εὐερ-
 »γέται τῆς πατρίδος των... καὶ αὐ-
 »τῶν τῶν ἀμείρων τοῦ αἰσθήματος
 »τοῦ ὥραίου... διότι τοῦλάχιστον
 »χαίρει εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς ψυχῆς του,
 »ὅταν τις, ἔστω καὶ ἰεροσκευοφύλαξ,
 »αὐτῷ ὑπομειδῇ λέγοντι· ἐγεννήθην ἐν
 »Ἰταλίᾳ· Περιγράφων δὲ τὴν πόλιν τῶν
 »τῶν Γαδεῖρων, προσθέτει· καὶ μετὰ
 »ταῦτα ἐκκινῶν εἰκόνιόν τι γυναι-
 »κὸς, εἶτα δὲ ἐκκλίσκα τοὺς ὀφθαλμοὺς,
 »καὶ ὠνειρεύθην τὴν Ἰταλίαν. Μετὰ
 »τριῶν μηνῶν διχμονὴν ἐν Μαρσίτῃ, ἦλθεν

ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως· ἀλλὰ ἐκπλήτ-
 τεταί πῶς παρήλθον τοσοῦτον ταχέως,
 πῶς θ' ἀποχωρισθῇ τῶν γνωρίμων του.
 «Τρεῖς μῆνες» ἀνακράζει· παρήλθον
 «ἤδη τρεῖς μῆνες; δὲν ὑπῆρξεν ὄνειρον;
 «Καὶ ὅμως ναί, εἶναι ταῦτό ὡς νὰ
 «ὠνειρεύθην! Δὲν θὰ ἴδω ἴσως πλέον
 «τὴν καλὴν μου οἰκοδεσποιναν, πλέον
 «τὸ κορίδιον τοῦ κ. Σααβέδρου, πλέον
 «τὸ γλυκὺ καὶ γαλήνιον πρόσωπον τοῦ
 «Γουέρρα, πλέον τοὺς φίλους τοῦ καφτε-
 «νείου Fornos, πλέον, πλέον! Γινώσκω
 «ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ἐπιστρέψω! Καὶ
 «λοιπὸν... ὕγιαίνετε, φίλοι! ὕγιαίνετε,
 «Μαρσίτῃ! ὕγιαίνετε μικρόν μου δωμά-
 «τιον τοῦ δρόμου τῆς Ἀλδονάσης!—
 «Μοὶ φαίνεται ὅτι τὴν στιγμήν ταύτην
 «σπαράσσεται μία ἰς τῆς καρδίας μου,
 «καὶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ κρύψω
 «τὸ πρόσωπόν μου.»

Ἐνταῦθα τερματίζομεν τὴν δια-
 τριβὴν ταύτην χωρὶς νὰ ποιήσωμεν
 λόγον οὔτε περὶ τοῦ Ἑσκουριάλ, οὔτε
 περὶ τῆς Ἀλὰμβρας, οὔτε περὶ ἄλλων τῆς
 Ἰσπανίας ἀξιοπεριέργων, ἅπερ διηγεῖται
 καὶ διαγράφει θαυμασίως ὁ ἡμέτερος
 συγγραφεὺς, διότι, ὡς εἵπομεν, ἠθελήσα-
 μεν μόνον νὰ ποιήσωμεν γνωστὸν αὐ-
 τὸν, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ περιγράψωμεν τὴν
 Ἰσπανίαν, ἥτις ἄλλως τε εἶναι εἰς πάν-
 τας κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον γνω-
 στή.

K. M.

H ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΤΗΣ ΗΛΕΥΘΕΡΩΜΕΝΗΣ ΠΕΡΟΥΣΑΛΗΝ
 ΥΠΟ Ι. ΤΥΠΑΛΛΟΥ

Ἐὰν ἡ ἀδελφὴ Κεραλληνία δικαίως
 σεμνύνεται ἅτε γεννήσασα ἕνα τῶν ἐπι-
 φανεστάτων τῆς νέας Ἑλλάδος ποιητῶν,
 τὸν Ἰούλιον Τυπάλδον, ἡ Ζάκυνθος
 πρὸ πολλοῦ ἐπολιτογράφησεν αὐτὸν
 ἐν τινι βίβλῳ, ἐπισημοτέρᾳ καὶ πανδη-

μοτέρᾳ παντὸς δημοτολογίου—ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς. Πράγματι οὐκ ὀλίγα πρὸς τοῦτο ἡ ἰδιαιτέρα ἡμῶν πατρὶς κέκτηται δικαιώματα, καθότι τὰ πλείστα τῶν μελιστιγῶν τοῦ ποιητοῦ καλλιτεχνημάτων ἐν Ζακύνθῳ ἐγεννήθησαν,—ἀνεδέξαντο δ' αὐτὰ, ὡς ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τῆς ἀνθοστεφούς ταύτης φύσεως, ὃ γελοῖς ἡμῶν αἰθῆρ, ἡ μυροβόλος ἡμῶν αὖρα. Ἐν Ζακύνθῳ ὁ Ἰούλιος Τυπάλδος ἐπὶ πλείστα ἔτη ἐνήσκησε τὸ ὕψιστον τῶν δημοσίων ἐπαγγελημάτων· ἐν Ζακύνθῳ συνεζεύχθη χαριτόδωρον καὶ εὐφροσύνην ἡμῶν συμπολίτιδα· ἐν Ζακύνθῳ πολλὰκις ἰσως ἀνεπόλησε δακρύων τὸ παρελθόν, προσεσχέδιασεν ἡ ὠνείρευσθαι τὸ μέλλον. Ἄπαντες ἡμεῖς μετὰ παλμῶν μυχίας συγκινήσεως ἐνθυμούμεθα αὐτὸν κρατοῦντα διὰ σιθαρᾶς καὶ ἀδεκάπτου χειρὸς τὴν πλάστιγγα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐκπλήσσοντα τοὺς πάντας διὰ τῆς λεπτότητος καὶ εὐρύτητος τῆς κρίσεώς του, διὰ τῆς εὐρύτητος καὶ ἐμβριθείας τῶν γνώσεών του, διὰ τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ ἀκεραιότητος τοῦ χαρακτῆρός του· ἐνθυμούμεθα δὲ πάλιν αὐτὸν ἀποβάλλοντα ἐν τῇ ἀδυστοχίᾳ μετ' ἐκλεκτῶν φίλων οἰκειότητι ἢ ἐν τῇ ἀφρόντιδι τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐμπνεύσεως μονῶσει τὴν σοβαρὰν τῆς θέμιδος τήθεννον, θέλγοντα τοὺς μετ' αὐτοῦ διαλεγομένους διὰ τῆς αἰείποτε ἐπαγωγῆς ἅμα δὲ καὶ διδακτικῆς ὁμιλίας του, ἢ ἐκζητοῦντα ἐν τῇ ἡδύτῃ τοῦ στίχου βραχεῖαν ἀνάπαυλιν καὶ οἶον αἰμοιβὴν τῶν ἐντίμων τῆς ἡμέρας μόχθων. Δικαίως ἄρα ἡμεῖς οἱ Ζακύνθιοι ἰδιαζόντως συγκινούμεθα ἐπὶ πάσῃ νέᾳ τῆς φαντασίας του ἐκλάμψει, χαίρομεν ἐπὶ πάσῃ νέᾳ αὐτοῦ ἐπιτυχίᾳ· τοιαῦτα δὲ αἰσθήματα εἰς ἡμᾶς ἐπήγαγεν ἡ ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ τῆς πρωτευούσης· περιοδικῶς «ὁ Παρνασσὸς» ἔκδοσις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ μεταγλωττισθέντος τρίτου ἔκτακτου τῆς Ἡ.Ιεωθ.ρωμείης Ἱερουσαλὴμ τοῦ Τάσσου.

Ὁ Κ. Τυπάλδος, καίπερ λίαν ἐντρίβης

περὶ τὴν καθόλου γραμματολογίαν, θεωρεῖται ὡς εἰς τὰ μάλιστα τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν εἰδότης Ἑλλήνων. Ἀνατραφεὶς ἐν Ἱταλίᾳ, ὅπου μεγάλης ἀπολαύει φήμης, συγγενῆς πολλῶν ἐγκρίτων ἰταλικῶν οἰκογενειῶν, φίλος ἐπιστήμιος πλείστων ἐκ τῶν τὰ πρῶτα ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ φερόντων Ἱταλῶν, ἐκ τῆς μελέτης δὲ τῶν συγγραφέων τῆς εὐδαίμονος ἐκείνης χώρας ἀρυσθεὶς τὸ ἐπίχαρι καὶ ἐντεχνον τῆς πλαστικῆς τῶν ἐμπνεύσεών του περιβολῆς, ὁ Κ. Τυπάλδος ἠγάπησε τὴν πατρίδα τοῦ Ἀντου μετ' ἰδιαζόντος φίλτρου, ἐν ταύτῃ δὲ ἀπεφάσισε νὰ διανύσῃ τὸν ὑπολειπόμενον αὐτῷ βίον. Πλὴν ἂν τοῦτο ἄρ' ἐνὸς μὲν ἐναργῶς ἐξηγῇ διατί, προτιθέμενος νὰ πλουτίσῃ διὰ τῆς μεταφράσεως ξένου τινος ἀριστουργήματος τὴν νεκρὰν ἡμῶν φιλολογίαν, ὁ Κ. Τυπάλδος ἐξελέξατο τὴν Ἡ.Ιεωθ.ρωμείην Ἱερουσαλὴμ μᾶλλον τοῦ Ἀπολ.Ιεωθ.Παραδείσου ἢ τῆς Μεσσιᾶδος, δὲν ἐξηγῇ ἄρ' ἐτέρου διατί παντὸς ἄλλου ἰταλοῦ ποιητοῦ προὔτιμησε τὸν Τάσσον, καίπερ οὐ πρὸ πολλοῦ μεταφρασθέντα ὑπ' ἀνδρὸς, πανελληνίου φήμης ἀπολαύοντος, τοῦ Κ. Α. Ρ. Παγκαβῆ. Τὸ καθ' ἡμᾶς, φρονοῦμεν ὅτι οὐχὶ ἀπλῆ συγκυρία ἤγαγε τὸν Κ. Τυπάλδον εἰς τὴν μετάφρασιν ταύτην, ἀλλὰ κρύφιον ψυχολογικόν, μᾶλλον ἢ καλλιλογικόν, ἐλατήριο, ἐμφυτος τοῦ ποιητοῦ βροχή, ὑπολανθάνουσα τις συγγένεια μεταξὺ τῆς αἰσθητικῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ μεταφράζοντος καὶ τῆς τοῦ μεταφραζομένου.

Δὲν προτιθέμεθα θεδαίως ἐνταῦθα ν' ἀναλύσωμεν τὴν μεγάλωνυμον τοῦ Τάσσου ἐποποιεῖαν· οὔτε τὰ ὅρια τῆς διατριβῆς ταύτης, οὔτε αἱ πάντως ἀσθενεῖς ἡμῶν δυνάμεις ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν τὸ τοιοῦτον. Ἀλλως τε τίς δὲν γινώσκει τὴν Ἰλιάδα ἐκείνην τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν ᾗ ἄλλοι Ἀγαμέμνονες καὶ ἄλλοι Ἀχιλλεῖς ἀπέρχονται, οὐχὶ ὅπως ἀρπάσσωσιν ἀπὸ τῶν χειρῶν Ἀσιανοῦ τινος

καλλωπιστοῦ τὴν πλανηθεῖσαν αὐτῶν συμπολιτίδα, ἀλλ' ὅπως ἀνακτήσωσι τῆς πίστεως αὐτῶν τὸ ὀρμητήριον, τὴν κοινὴν τῶν καρδιῶν τῶν πατρίδα, τῆς νέας δημιουργίας τὸ λίκνον; Βεβαίως ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ ἐπικτῆ τῶν νεωτέρων χρόνων μεγαλογραφία προέχουσιν ἐκφανέστερον αἱ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ζητούμεναι ιδιότητες· μεγαλεῖον τῆς ὑποθέσεως, εἰδωλοποιήσεις τῶν πρωταγωνιστούντων προσώπων, γοργότης καὶ ὁμοιολήθεια ἐν τῇ δράσει, ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ ὁργανικὸς ἐκείνος κρῖκος, τὸ ἐνιαῖον καὶ ἀδιάρρηκτον, ἀνὰ μέσον τοσούτων ἐπεισοδίων, τῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ποιήματος μέχρι τέλους αὐτοῦ διηκούσης ιδέας. Οὐχ ἤττον παρὰ τῇ ὅλως κλασικῇ καὶ ἀπταιστώ ταύτῃ τῆς ἰταλικῆς ἐποποιίας διασκευῇ, ὁ μετ' ἐπιστάσις διερευνῶν τοῦ ποιητοῦ τὸ πνεῦμα, εὐκόλως κατανοεῖ λυρικὴν τινα πνοὴν διατρέουσταν, οὕτως εἰπεῖν, ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τῆς κορυφῆς τὸ τεράστιον ἐκεῖνο τῆς φαντασίας οἰκοδόμημα, προκαλοῦσαν πολλάκις μειδίαμα ἀνθρωπίνης ἀγαλλιάσεως ἢ στόνον ἀνθρωπίνου ὀδύνης ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν δίκην στίφους τιτάνων, παρειαυνοῦσάν ἐκείνων ὑπερανθρώπων μορφῶν, ἐξεγείρουσαν πάθη ἐγκόσμια ἐν ταῖς καρδίαις ἐκείναις, ἃς ἡ θρησκεία ἐνόμιζεν ἀποκλειστικὸν αὐτῆς κτῆμα. Δὲν συμμεριζόμεθα βεβαίως τὴν γνῶμην ἐνὸς τῶν ἐπιφανεστάτων γάλλων κριτικῶν τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, τοῦ Κ. Émile Montégut, θελήσαντος ἐν τῇ *Revue des Deux Mondes* νὰ θεωρήσῃ τοὺς ἥρωας τοῦ Τάσσου οὐχὶ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, δι' οὗ πρὸς ἡμᾶς περὶ εὐμεθὰ νὰ προσεγγίσωμεν τοὺς ἀστέρας, ἀλλὰ διὰ τοῦ μικροσκοπίου, δι' οὗ ἐξετάζομεν τὰ πέταλα τῶν φυτῶν ἢ τὰ μέλη τῶν ἐντόμων, οὕτω δὲ ὑποβιβάζαντος μέχρις ἐριζόντων πυγμαίων τὴν πελώριον τῶν γίγαντομάχων ἐκείνων ἀναβολήν. Πόρρω ἀπέχομεν, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, τῆς λίαν ἐσπευσμένης, ἵνα μὴ τι χειρόν εἴπωμεν, ἐτυμηγορίας,

ἣν κατὰ τοῦ Τάσσου ἐξήνεγκεν ὁ σοφὸς Γαλάτης· ἡμεῖς φρονούμεν μάλιστα ὅτι τὸ ἰδιαιτέρον τοῦτο τοῦ Τάσσου γινώρισμα, ὁ ψυχολογικὸς οὗτος τύπος, ὁ ἐπὶ πάσης αὐτοῦ συγγραφῆς κεχαραγμένος ἀναγκαῖα ἀπόρροια τῆς φυσικῆς αὐτοῦ διαθέσεως καὶ τοῦ πολυκυμάντου βίου τοῦ, ἀποτελεῖ ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτοῦ ἐμποίᾳ τὴν ἐναρμόνιον σκιάν, ἣτις ἀντὶ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἐνόητα, ἀντὶ νὰ σκοτίσῃ τὴν λαμπρότητα τῶν μεταρσιῶν ἐκείνων ὁμοιωμάτων, συμπληροῖ καὶ τελεσιουργεῖ τὴν ἰδεώδη ἅμα δὲ καὶ καλλιτεχνικὴν αὐτῶν παράστασιν. Ἴσως διὰ τοῦτο ἡ σεμνοπρεπὴς τοῦ Ταγκρέδη καὶ ἡ σφριγῶσα τοῦ Ῥινάλδου μορφή ἐμπαινοῦσιν ἡμῖν φίλτρον μᾶλλον ἢ δέος, τὰ δὲ κατορθώματα αὐτῶν ζωηρὰν ἀγαλλίαν μᾶλλον ἢ εὐλαβίαν κατὰπληξιν· ἴσως χαίρομεν ὁρῶντες τοὺς ἡμιθέους ἐκείνους ἀντιμετωπίζοντας εὐθαρσῶς τὰς φαντασιώσας τῶν βιαρῶν ὁρᾶς, κατισχύοντας παντὸς ὕλικου προσκόμματος, πλὴν νικημένους ὑπὸ τοῦ ἔρωτος· ἴσως, ἀντὶ νὰ αἰσθανθῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς καταβαλλομένους ὑπὸ τὸ ἄχθος τοῦ μεγαλείου τῶν, παρηγορούμεθα ἀναλογιζόμενοι ὅτι καὶ ἐκεῖνοι, ἄνθρωποι ὡς καὶ ἡμεῖς, καίπερ θεωρακισμένοι ὑπὸ τῆς ἀκραδάντου αὐτῶν πίστεως καὶ τῆς σιδηρᾶς αὐτῶν πανοπλίας ἐναντὶ πάσης ἀνάνδρου ἀποπλάνησεως καὶ παντὸς ἐχθρικοῦ τολμήματος, ἐφάντησαν οὐχ ἤττον ἐνίοτε ἄτολμοι καὶ περιδεεῖς ἀπέναντι δύο ὀραίων ὀφθαλμῶν καὶ ἐνὸς περιπαθοῦς στεναγμοῦ οὐχὶ σπανίως ἐκπεμπομένου ἀπὸ τοῦ στόματος χαρίσεως τινὸς τοῦ Χριστοῦ πολεμίας.

Ὁ εὐπαθής, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπερόριος οὗτος λυρισμὸς, ὀφείλει ἐξ ἀνάγκης νὰ μετριάξῃ ἐν τῇ *Ἑλευθερωμένῃ Ἰερουσαλὴμ* τὴν δύσκαμπτον τραχύτητα διαγραφῶν τινῶν, νὰ φαιδρύνῃ τὴν στυγρὴν διαχρώσεών τινῶν ἀμαυρότητα. Βεβαίως ἡ μεμκρυσμένη ἀπήχησις ἐρωτικοῦ γόου δὲν ἀρκεῖ ἐν τῇ ἐποποιίᾳ τοῦ Τάσσου ν' ἀνταχαιτίσῃ τὴν ὀρμὴν

τῆς ἐπερχομένης καταιγίδος, οὔτε τὸ δάκρυ ἀπεγνωσμένου φίλτρου νὰ σθέσῃ τὰς φλόγας τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐρημώσεως· οὐχ ἦττον τὰ ἄβρα ταῦτα τεκμήρια ἡπιωτέρων αἰσθημάτων, ὅμοια πρὸς τὴν σελήνην τοῦ Moore, ἣτις καταυγάζει τὴν θύελλαν, ἣν ἀδυνατεῖ νὰ κατευνάσῃ (*), ἐπιχέουσι πραυγελῶν, καίπερ φευγαλέαν ἀκτῖνα, ἐν τῇ ἐρεβώδει σκοτίᾳ, ἐν ᾗ ἀνακυκνύονται τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀλέθρου, ἣ ἐν τῇ σκυθρωπῇ νηνεμίᾳ, ἐν ᾗ κυοφοροῦνται αἱ τύχαι τῆς Χριστιανωσύνης.

Τοιοῦτον ποιητὴν ὥφειλε νὰ ἐκλέξῃ, πρὸς τοιοῦτον νὰ αἰσθανθῇ ἑαυτὴν ἀκουσίως ἐλκομένην, ἣ εὐπαθὴς καὶ κατ' ἐξοχὴν λυρική τοῦ Τυπάλλου μουσα. Πᾶς ἔστω καὶ ἅπαξ ἐντροφῆσας ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν ἐρατεινῶν τῆς μουσῆς ταύτης μελωδημάτων, διέγνω θεδαίως τὸ αὐτοφύες καὶ ἀνεπίπλαστον ἐκεῖνον πάθος, τρυφερὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ γαλήνιον, εἰς οὗ τὸ ἐκμαγεῖον διεμορφώθησαν οἱ μεστοὶ κάλλους καὶ ἀρμονίας ἐκεῖνοι στίχοι· ἔτι δὲ καὶ ὅταν τοῦ ποιητοῦ οἱ δάκτυλοι ἐντεινωσι τὴν λύραν εἰς θούριον ἢ φιλοσοφικὴν σχεδὸν μεγαληγορίαν, ἣ μελίσθογγος ἐκείνη χορδὴ, ἣ ἀφιερωμένη εἰς τὴν φύσιν, εἰς τὸν ἔρωτα, εἰς τὰ γλυκύτερα τῆς καρδίας φίλτρα, δὲν παύεται τὴν τακερὰν αὐτῆς μολπὴν ἀναδίδουσα. Καὶ αὐτὸ τὸ εἰδεχθῆς τοῦ θανάτου ἰνδαλμα δὲν παρίσταται ἐν τῇ ποιήσει τοῦ Τυπάλλου περιβεβλημένον ὅλον αὐτοῦ τὸ φοβερὸν μεγαλεῖον τὴν στυγνὴν εἰκόνα περιβάλλει πλαίσιον μυροδόλων ἀνθέων καὶ διαυγῶν ὑδάτων, πρὸς δὲ τὸν κατὰ χθόνιον αὐτοῦ ζόφον ἀντιπαρατάσσονται αἱ ἀκτῖνες τῆς διαγελώσεως νεότητος. Ὁ ὦμος ἡγεμὼν τῆς Ἀσίας τοξεύει ἐκ τῶν ἐξηγριωμένων ὀφθαλμῶν κεραυνοὺς ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως· ἐν μόνον νεῦμά του ἀρκεῖ ὅπως τὸ αἶμα ποταμηδὸν ῥεύσῃ, ὅπως κεφαλαὶ ἐπὶ

κεφαλῶν σωρευθῶσι καὶ ὅμως πλησίον τοῦ δαίμονος τούτου τῆς σφαγῆς καὶ τοῦ ὀλέθρου διαλάμπει, ὡς ἀκτὶς σελήνης, ἣ μυριοθέλητος βασίλισσα, σκεδάζουσα πρὸς στιγμὴν διὰ τοῦ γλυκεροῦ αὐτῆς μειδιάματος τὴν ἐπὶ τῆς ὄλης εἰκόνας θαυματοῦς ἐνσκήπτουσαν σκοτίαν καὶ φρίκην.

Μή τις νομίσῃ ὅμως ὅτι ἡ ῥεμβώδης καὶ φίλερος αὕτη αἰθερία, ἣ χαρακτηρίζουσα τὴνποίησιν τοῦ Κ. Τυπάλλου, ὅτι τὸ ἀνείμένον ἄμα δὲ καὶ ἐντεχνον τοῦ ὕφους καὶ τῆς στιχουργίας του, προβαίνουνσι μέχρι διατεθρυμμένης καὶ μικρολόγου αἰσθηματικότητος. Ἀληθές μὲν ἔστιν ὅτι ὁ ἔρως, ἀλλ' ὁ ἔρως ἐν τῇ ὑψηλοτέρᾳ αὐτοῦ ἐκφράσει, ὕπαγορεύει εἰς τὸν ποιητὴν ἐξαίσιμα καλλιτεχνήματα· πλὴν πολλάκις ἡ φωνὴ του νευροῦται, χωρὶς ποτὲ ν' ἀποβάλῃ τὴν συμφυῇ αὐτῇ γλυκύτητα, ὁ στίχος του ἀναθρώσκει γοργότερος, καίπερ ἐξίσου ἐπίχαρις καὶ ῥέων, πνεῦμα δὲ λάβρον καὶ θερμουργόν, ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως, περιρρέει τὴν λυρικήν αὐτοῦ ἔκχυσιν. Ὁ Κ. Τυπάλλος ἐμελέτησεν ἐμβριθῶς τοὺς μεγάλους ποιητάς· ἐν γένει καὶ ἰδίως τοὺς ἰταλοὺς· οὐχ ἦττον ἢ ἐμπνευσίς του εἶναι γνησίως ἑλληνική, ἑλληνικὸς ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεώς του, ἑλληνικὴ ἡ ἀφελὴς καὶ πολλάκις, παρὰ τῇ γνησιωτέρᾳ ὑποκειμενικότητι, κλασικὴ χάρις τῶν εἰκόνων καὶ ἰδεῶν του. Ἡ ποίησις τοῦ Κ. Τυπάλλου ὁμοιάζει πρὸς ἑαρινὴν νύκτα τῆς Ἑλλάδος, γαλήνιον καὶ σεληνοφεγγῆ, καθ' ἣν ζέφυρος φιλοπαίγμων ὑποκλέπτει τὰ ἀρώματα τῶν ἀνθέων ὅπως μυροβολήσῃ τὰς πτέρυγας του, καθ' ἣν ῥύαξ μινυρίζων ἀμιλλάται πρὸς τὴν πόρρωθεν μελωδοῦσαν ἀηδόνα. Καὶ δυνατόν μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς ταύτης καὶ ἀρμονίας νὰ βροντήσῃ αἴφνης τὸ πυροβόλον, καὶ ν' ἀκουσθῶσι φωναὶ ἀρενωποὶ καλοῦσαι εἰς ἐλευθερίαν καὶ πόλεμον· πλὴν οἱ θούριοι οὔτοι φθόγοι δὲν σκοτίζουσι τὴν εὐδίαν τῆς νυ-

(*) Like the moon on a troubled sea,
Brightening the storm it cannot calm.

κτὸς ἐκείνης, δὲν σιγάζουσι τὰς μελωδίας της, ἀλλὰ μετ' αὐτῶν συμφυρόμενοι καὶ συγκιρνόμενοι ἀποτελοῦσιν μίαν μόνην φωνήν, μίαν μόνην συναυλίαν, εἰκονίζουσιν ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἡχῶν της πάντα τὰ εὐγενέστερα καὶ ἰσρώτερα τῆς ψυχῆς φίλτρα καὶ αἰσθήματα.

Τοιοῦτος ὢν, ὁ Κ. Τυπάλδος ἐπεχείρησε τὴν μεταγλώττισιν εἰς στίχους δεκαπεντασυλλάβους τῆς ἐποποιίας τοῦ Τάσσου. Μετὰ τῆς ἀπταιστοῦ ἐκείνης καλαισθησίας, ἥτις διακρίνει τὸν ἀληθῆ καλλιτέχνην, ὁ Ἕλλην ποιητῆς ἀπεσοράκισε τὸ ἰταλικὸν ὁκτάστιχον, ὅπερ καὶ αὐτὴ ἡ δημιουργὸς τοῦ Σολωμοῦ φαντασία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμπολιτεύσῃ ἐν τῇ νεοελληνικῇ γραμματολογίᾳ, ἀσπασθεὶς τὸν στίχον ἐκείνον, τὸν κατ' ἐξοχὴν ἀφηγηματικὸν καὶ λογοπλαστικόν, τὸν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ καὶ διασκευῆς περιλαμβάνοντα ἐν ἐκάστῳ διστίχῳ πλήρη καὶ ἀρτίαν τὴν ἰδεάν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπηλλαγμένον τῶν κακοτέχνων ἐκείνων στιχηρῶν διασκευισμῶν, ὢν, παρὰ τὴν γνώμην πολλῶν ἐγκρίτων Ἰταλῶν, οὐδέποτε ἠδυνήθημεν νὰ νοήσωμεν τὴν λανθάνουσαν ἀρμονίαν. Ἄλλως τε, πόσον πρόσφορος ἐλέγχεται ὁ στίχος οὗτος, τὸ ποιητικὸν τοῦτο γνῶρισμα τοῦ ἑλληνικοῦ μεσαιῶνος, πρὸς ἀφήγησιν τῶν ἐπιφανεστέρων τοῦ μεσαιῶνος κατορθωμάτων! Πόσον προσφυέστερον καὶ συμφωνότερον πρὸς τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ ἀγωγὴν ἐξωτερικεῦει ὁ σταυροφόρος τὰς ἐννοίας αὐτοῦ καὶ τὰ αἰσθήματα ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ, τῷ διὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ ρυθμοῦ πλαστικώτατα εἰκονίζοντι τὴν σεμνότητα τῶν μεγαλοουργῶν ἐκείνων χαρακτήρων, τῷ μιμουμένῳ σχεδὸν τὴν παρέλασιν τῶν στρατευμάτων, τὸν εὐμετρον θηματισμὸν τῶν χριστεπωνύμων πολεμάρχων! Ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ στίχος ὑπὸ τὸν κάλαμον τοῦ Κ. Τυπάλδου προσκτᾶται νέα κάλλη, νέα θέλητρα. Ἑλληνικὸς πάντοτε καὶ ἀπερί-

τεχνος, οὐδὲν ἀποβάλλει ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ διαπρεποῦς ποιητοῦ τοῦ ἰδιαζόντος αὐτῷ χαρακτήρος, μόνον προσλαμβάνων, ἀντὶ τῆς ὀπωσθὺν μονοχόρδου αὐτοῦ ἀρμονίας, τὸν εὐχρουν ἐκείνον μελισμὸν, ὃν τοσοῦτον ἐξαίρουσιν οἱ ἰταλοὶ γραμματολόγοι, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλλείψει τοῦ ὁποίου τοςάκις ἐμέμφθησαν αὐτὸν τὸν Τάσσον. Ὁ ἑλληνικὸς αἰθὴρ διαγελαῖ ἐνοπτριζόμενος εἰς τὸ διαυγὲς καὶ εὖρου νᾶμα, ἐν ᾧ ὁ Κ. Τυπάλδος ἀνεβάπτισε τὴν μεγάλην ἰταλικὴν ἐποποιίαν· οὐχ ἦττον πνοῇ, ἐκ τῶν φλωρεντινῶν κλιτύων ὀρμωμένη, ρυτιδοὶ ἐνιότε τὸ διαφανὲς ἐκείνο βεῖθρον, χωρὶς ὅμως νὰ καταστήσῃ ἀφανεῖς τοὺς εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ κρυπτούμενους μαργαρίτας.

Ἐκαστος, ἔστω καὶ ἐπιπολαίως εἰδὼς τὴν ἰταλικὴν ποίησιν, δύναται εὐκόλως νὰ κατανοήσῃ τὰς σχεδὸν ἀνυπερβάτους δυσχερείας, καθ' ὧν ὁ Κ. Τυπάλδος νικηφόρος ἐπάλασεν. Ἡ μετάπλασις μᾶλλον ἢ ἡ μεταφορὰ εἰς γλῶσσαν, οἷα ἡ ἡμετέρα δημοτικὴ, ἀρτιγενὴ σχεδὸν καὶ μὴπω ἐντελὲς διαπεπλασμένην, ἐννοιῶν καὶ ἰδεῶν ἐκπεφρασμένων ἐν γλῶσσῃ πρὸ τοσοῦτων αἰῶνων καὶ ὑπὸ τοσοῦτων μεγάλων συγγραφέων κατειργασμένη, ὡς ἐκ τούτου δὲ προσηρμοσμένη πρὸς πλήρη παράστασιν τῶν λεπτοτέρων καὶ μᾶλλον πολυπλόκων νοημάτων, τὸ ἔργον τοῦτο, λέγομεν, ὦφειλε νὰ ἐκφοβίσῃ οἷονδ' ἅπαντες ἄλλον καὶ τὸν ἀποτρέψῃ τῆς παραβόλου ἐπιχειρήσεως. Πλὴν ὁ Κ. Τυπάλδος συνειδὼς τὰς δυνάμεις τοῦ ἐθάρσησε, καὶ θαρσύνσας ἐπέτυχε. Θιασώτης καὶ πρόμαχος τῆς σχολῆς ἐκείνης, ἣν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Σολωμοῦ ἐνεκαίνισεν ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι, καὶ οὐδέποτε, εἴτε δογματίζων εἴτε στιχουργῶν, ἀπὸ τοῦ εὐγενοῦς ἀγῶνος ἀποδυσπετήσας, ὁ Κ. Τυπάλδος συμμερίζεται μετὰ τοῦ ἐτέρου ἐπιφανοῦς ἐθνικοῦ ποιητοῦ Κ. Βαλαωρίτου τὴν δόξαν τῆς τοῦ ἀξέστου ἐκείνου ἰδιώματος διαμορ-

φώσεως καὶ κατεργασίας. Ἴσως καὶ νῦν, ἀποδιδόμενος εἰς τὸ ἐργῶδες τοῦτο ἐγχειρήμα, ὁ Κ. Τυπάλδος παρωρμήθη ὑπὸ αἰσθημάτων φιλοτιμίας, θελήσας ὕψι ἀναδείξει τὴν γλῶσσαν ἐκείνην, περὶ ἧς τοσοῦτον ἐδόχθησεν, οὐχὶ μόνον κατὰλληλον πρὸς εὐπαθείας κομψολογίας, ὡς ἀδίκως διατείνονται οἱ συστηματικοὶ αὐτῆς πολέμιοι, ἀλλὰ πρόσφορον καὶ ἐπαρκῆ πρὸς ἐπικὴν σεμνολογίαν. Πρὸς ἐπίτευξιν ὅμως τοῦ σκοποῦ τούτου, ὁ Κ. Τυπάλδος δὲν ἠρκέσθη εἰς τὸ ὅλως ἀνεπαρκές τῆς γλώσσης ταύτης λεξικὸν καὶ φρασεολόγιον τὴν γλῶσσαν, ὡς καὶ τὸν λαλοῦντα αὐτὴν λαὸν, δὲν ὑπέλαβε στάσιμον, ἀλλὰ, παρὰ τὴν γνώμην καθαρολόγων τινῶν τῆς δημοτικῆς (καθότι πᾶν σύστημα ἔσχεν αἰεποτε τοὺς σχολαστικούς του), ἐπεξέτεινε τὸν κύκλον αὐτῆς, μηδὲν ὀλως ἐννοήσας τὴν ἀπείριστον αὐτῆς μορφήν καὶ τύπον, πλὴν ἀποσκυβίλλας πᾶν τὸ ὄνθειον καὶ κακὸν ζῆλον, ἀποκηρύξας τὰ λόγῳ ποιητικῆς ἀδείας ἐγκλήματα οὐχὶ κατὰ τῆς γραμματικῆς, ἀλλὰ κατὰ τῆς καλαισθησίας, καὶ μετὰ μεγάλης περισκέψεως ἀρυσθεὶς ἐκ τῆς ἀρχαίας κληρονομίας καὶ ἐν τῇ νεᾷ διαλέκτῳ πολιτογραφήσας πάντας τοὺς ἐλλείποντας καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα αὐτῆς μὴ προσκρούοντας ὄρους. Τοιοῦτοτρόπως, χάρις εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Λευκάδιον αὐτοῦ συνάδελφον, ἐμορφώθη ἡ δημώδης γλῶσσα, εὐσταλὴς καὶ ἀρτία, εὐτροφος καὶ κανονικὴ, ἡ γλῶσσα τέλος ἡ ἀκολουθοῦσα τὸν ροῦν τῆς ἐθνικῆς προόδου, καὶ τὰς πολυειδεῖς αὐτῆς ἀνάγκας καταλλήλως ὑπηρετοῦσα.

Πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ Κ. Τυπάλδος μετέφρασε σχεδὸν ἅπασαν τὴν *Ἡ.λευθερωμένην Ἱερουσαλήμ*, εὐκόλως δὲ μαντεύομεν διατί, προκειμένου νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἑλληνικοῦ κοινοῦ δοκίμιον τῆς μεταφράσεώς του, προὔτιμησε τὸ τρίτον ἄσμα παντὸς ἄλλου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κατανυκτικοῦ δευτέρου. Τὸ τρίτον ἄσμα ἀφηγείται, ὡς γνωστὸν, τὴν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀφίξιν τῶν

Χριστιανῶν, τὴν ἐντεῦθεν ἐπελθοῦσαν μάχην, τὰς περιπετείας αὐτῆς καὶ ἐπεισόδια, ἐν ἑαυτῷ δὲ περιλαμβάνει καθέκαστα τοπογραφικὰ καὶ ὄχυρωματικά, περιγραφὰς μονομαχιῶν, ἐκδηλώσεις ἱερῶν καὶ γενναίων ἢ ἀσεβῶν καὶ ἀγρίων αἰσθημάτων, ἐν ἐνὶ λόγῳ, πάντα τὰ στοιχεῖα τ' ἀποτελοῦντα τὴν ὕφην τοῦ ὅλου ποιήματος. Οὐδὲν ἄλλο ἄσμα λοιπὸν ἠδύνατο νὰ καταδείξῃ ἐναργέστερον τὰς ὑπερnikηθείσας δυσχερείας καὶ τὴν ὑπὸ πᾶσαν ἐπόψιν ἐπιτυχίαν τῆς μεταφράσεως. Καὶ πρῶτον ἐκπλήττει τὸν ἀναγνώστην ἡ ἀπαράμιλλος τέχνη, μεθ' ἧς ὁ Κ. Τυπάλδος ἠδυνήθη, παρὰ τὸ ἔθος τῶν ἐμμέτρως μεταφραζόντων, νὰ φανῇ συντομώτερος τοῦ πρωτοτύπου, χωρὶς βεβαίως νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ κακὸν ζῆλα μηχανήματα, οἷς ἐχράσθη ὁ μέγας ἡμῶν συμπολίτης Φώσκολος, ὅστις, θελήσας νὰ μεταφράσῃ τὴν Ἰλιάδα δι' ἰσαριθμῶν τῷ πρωτοτύπῳ στίχων, ἠναγκάσθη, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, νὰ μιμηθῇ ἕτερον μεταφραστὴν τὸν Σαλβίνην, χαλκεύσαντα τὰς ἐξ ἧς ἑνδεκα ἀμύρους συλλαβὰς *L' ira, o Dea, canta del Pelide Achille*. Ἦδη δὲ ἐκ τῆς γενικῆς ταύτης παρατηρήσεως μεταβαίνοντες εἰς τὰ καθέκαστα τῆς μεταφράσεως, δὲν τερατολογοῦμεν βεβαίως ὁμολογοῦντες ὅτι ὀλίγιστα προϊόντα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς μουσικῆς κατέβηξαν ἡμᾶς ὅσον ἡ μεταγλώττισις αὐτῆ. Ἡ πιστὴ, ἀπρόσκοπος καὶ σαφὴς τῶν δυσκολωτέρων τεχνικῶν ὅρων ἐρμηνεία, ἡ ἐναργὴς ἀποτύπωσις τοῦ ἱεροπροπεποῦς ἐκείνου μυστικισμοῦ, ὅστις περιβάλλει τοὺς λόγους τῶν εὐσεβῶν τῆς Χριστιανωσύνης κηρῶν, ἡ γραφικὴ ἀπομίμησις τῆς τραχείας τῶν πολεμίων γλώσσης, πάντα ταῦτα ἐνεποίησαν ἡμῖν τηλικαύτην ἐντύπωσιν ὥστε ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐνιαχοῦ προὔτιμήσαμεν τὴν μετάφρασιν τοῦ πρωτοτύπου. Μὴ δέ τις θεωρήσῃ τὸν ἔπαινον τοῦτον ἀσταθμήτου ἐνθουσιασμοῦ ἀπόρροϊαν, διότι ἀπ' ἐνὸς μὲν πλείστους περὶ τὴν

ἰταλικὴν φιλολογίαν ἐντριβεστάτους ἠκούσαμεν τὴν ἡμετέραν ἀσπαζομένους γνώμην, καὶ διότι ἀφ' ἑτέρου δυνάμεθα δι' ἀποκρώντων λόγων, καὶ δὴ δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων, τὴν γνώμην ταύτην νὰ ὑποστηρίξωμεν. Γνωστόν ἐστιν ὅτι ἡ ποιητικὴ τῶν Ἰταλῶν γλώσσα, ἀνθηρὰ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην καὶ τετεχνημένη, ἀποκηρύττει ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν κυρίαν λέξιν καὶ φράσιν, περιφραστικῶς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀλληγορικῶς, αὐτὰς ἐρμηνεύουσα. Τοῦτο φυσικῶς τῷ λόγῳ ἄγει πολλάκις εἰς τερθεσίαν, εἰς πλατυσμούς, εἰς μακρολογίας, ἔνθα ἡ δύναμις τῆς ἐννοίας καὶ ἡ χάρις τοῦ αἰσθήματος δυστυχῶς καταπνίγονται. (*) οὐδὲν δὲ ἄπορον ἐάν ἡ δημώδης ποίησις, γραφικὴ καὶ ἀπείριτος, πολλῷ δὲ μᾶλλον τοιαύτη ὑπὸ τὸν κάλαμον τοῦ Κ. Τυπάλδου, πλεονεκτεῖ ἐνίοτε κατὰ τὸ εἰκονικὸν τοῦ λεκτικοῦ καὶ τῆς παραστάσεως καὶ αὐτῆς τῆς κλισικωτάτης τῶν νεωτέρων τῆς Εὐρώπης γλωσσῶν. Τίς π. χ. δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὸ ἐξῆς ἐκτάστιχον, δι' οὗ οἱ σταυροφόροι ἐκφέρουσι τοὺς εὐσεβεῖς αὐτῶν θρήνους ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς πόλεως, ἣν ὁ Σωτὴρ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καθηγίασε, τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ, λέγομεν, ὅτι τὸ θαυμαστὸν τοῦτο ὀκτάστιχον, οἰδαῖνον δυστυχῶς καὶ πεφυσμημένον ἐν

(*) Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέρω, παρατίθεμεν τοὺς ἐξῆς ἐννέα στίχους ἐκ τῆς Basvilliana τοῦ περιωνύμου Μόντη, βελήσαντος νὰ μνημονεύσῃ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, καθ' ἣν ἱκατομήθη ὁ δυστυχὴς βασιλεὺς Λουδοβίκος ΙΕΤ. Ἀπανεῖς οἱ πεφυσμημένοι οὗτοι στίχοι ἐρμηνεύονται ἀπλῶς διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων ἡ το ἡ εἰκοστή πρώτη ἡ ἰανουαρίου, ὥρα ἑννάτη πρὸς τὴν δεκάτην.

Era il tempo, che sotto al procelloso
 Aquario il Sol corregge ad Eto il morso,
 Scarso il raggio vibrando e neghittoso ;
 E dieci gradi e dieci avea trascorso
 Già di quel Segno, e via correndo in quella
 Carriera, all' altro già voltava il dorso,
 E compito del dì la nona ancella
 L' officio suo, il governo abbandonava
 Del timon luminoso alla sorella,

τῷ πρωτοτύπῳ, εἰκονίζει κάλλιον ἐν τῇ μεταφράσει τὸ γεννηθῆναι αὐτὸ αἰσθημα ; Ὁ Τάσος λέγει :

Dunque ove tu, Signor, di mille rivi
 Sanguinosi il terren lasciasti asperso,
 D' amaro pianto almen duo fonti vivi
 In sì acerba memoria oggi non verso?
 Agghiacciato mio cor, ch'è non derivi
 Per gli occhi, e stilli in lagrime converso?
 Duro mio cor, ch'è non ti spettri e fraudi?
 Pianger ben meriti ognor, s' ora non piangi!

Ἰδοὺ καὶ ἡ μεταφράσις.

Τὸ χῶμα, ποῦ τὸ αἷμα σὺ ἐβρέξε, νὰ φιλήσω,
 Χριστέ μου, καὶ μὲ κλύματα θερμά νὰ τὸ ποτίσω !

Τί στίξεις, παγωμένη μου καρδιά, καὶ σεῖς τί ἀργεῖται !

Μάτια μου κακορρεῖζικα, δύο ἐρύσες νὰ γεννηῖτε ;
 Συντρίψου, ἀχάριστη καρδιά, ὃ τὸ κρίμα θυβισμένη,

ἢ κλάψα ἀπαρηγόρητη καὶ αἰώνια σὲ προσμένει !

Ἐν τέλει τοῦ ΚΑ. ὀκταστίχου τὸ πρωτότυπον περιγράφει τὴν ἡρώδεα Κλορίνδαν μονομαχοῦσαν μετὰ τοῦ Ταγκρέδου καὶ ἀποβαλοῦσαν τὸ κράνος τῆς

E le chiome dorate all' aura sparse
 Giovane donna in mezzo 'l campo apparse.

Ἰδοὺ δὲ πόσον γραφικώτερον ἀποτυπώσῃ τὴν εἰκόνα ταύτην ὁ μεταφραστής :

Κ' ἐνᾶρα κυματίζοντας τὰ δόλφουσα μαλλιά της
 Ἐλαψέ ὃ τὸ στρατόπεδον σὺν ἡλίο ; ἡ εὐμορφία της.

Ἄς παραβάλλῃ ὡσαύτως ὁ ἀναγνώστης τοὺς ἐξῆς μεστοὺς πάθους καὶ χάριτος λόγους τοῦ Ταγκρέδου φοβουμένου τὰ κάλλη τῆς λατρουμένης ἀλλ' ἄδυσωπῆς του Κλορίνδας μᾶλλον τοῦ ξίφους ἢ τῆς λόγχης της. Ὁ Τάσος λέγει :

Fra sè dicea: Van le percosse vote
 Talor che la sua destra armata stende,
 Ma colpo mai del bello ignudo volto
 Non cade in fallo, e sempre il cor n' è colto.

Ἀφελέστερον καὶ περιπαθέστερον ἐκφράζει ταῦτα διὰ δύο στίχων ὁ μεταφραστής.

Καὶ λέει: Τ' ἄκονα χεῖρα της ποτὶ δὲ μὲ λαβώνου,

Τὰ κάλλη τοῦ προσώπου της, αὐτὰ μὲ θανατώνου.

Ἡ δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα καὶ τὸ ΝΙ. ὅν ὀκτάστιχον, καὶ τὸ ΞΗ. ὅν καὶ πλείστας ἄλλας περικοπὰς ; πλὴν πιστεύομεν ὅτι

καὶ ἄνευ τούτων ἀρκούντως κατεδείξαμεν τὰ κάλλη τῆς ἀπαραμίλλου ταύτης μεταφράσεως. Ὁ Κ. Τυπάλδος δὲν γράζει τῶν ἡμετέρων ἐπαίνων ὅπως τὸ ἐλληνικὸν κοινὸν ἀποθαυμάσῃ τὰ προϊόντα τῆς εὐφυΐας του· οὐχ ἦττον καὶ ἡμεῖς, ὡς Ζακύνθιοι, καὶ ἐπομένως σχεδὸν τοῦ ποιητοῦ συμπολιταί, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ διέλθωμεν ἐν σιγῇ ἐπιτυχῆς δοκίμιον πανελληνίου ἔργου, χωρὶς περὶ αὐτοῦ νὰ διαλαβώμεν καὶ τὸ προβάλλωμεν ὡς πρότυπον εἰς τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένους. Ἀνατὸν ἐνιαχοῦ νὰ ἐπραγματεύθῃμεν ἄτελως λεπτομερεῖας τινάς, νὰ ἡπατήθῃμεν περὶ τινὰ τῶν καθεκάστων· οὐχ ἦττον τὰ αὐτὰ σχεδὸν τρεῖς μῆνας πρὸ ἡμῶν ἐξέφρασαν οἱ σπουδαιότατοι τῆς πρωτεύουσας λόγιοι, εὐχηθέντες ὅπως τὸ ὅλον ἔργον παραδοθῇ ὅσον τάχιστα εἰς τὴν δημοσιότητα, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐν τῷ πολυανδρίῳ τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας ἀντάξιον ἀνεγερθῇ μνημεῖον πρὸς τιμὴν τοῦ μεγαλεπήδου ἀλλὰ πολυτλήμονος ἐκείνου ποιητοῦ, ὅστις ἂν ἐκ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ οὐρανοῦ τῆς πατρίδος του ἦντλησε τὴν θερμὴν τῆς ἐμπνεύσεως, ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ὅμως γραμμάτων ἠρύσθη τὴν τῆς τέχνης τελειότητα.

M. MARTZOKΗΣ.

Η ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ

ΑΠΟΡΩΝ.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν, 22ην παρελθόντος Μαΐου, ἡ ἡμετέρα κοινὴν ἐκκαλεῖτο εἰς πανήγυριν ἱσθὺν καὶ εὐφρόσυνον, τελουμένην οὐχὶ ὑπὸ τῶν φθόγγων μουσικῶν ὀργάνων καὶ τῶν εὐφημιῶν ἐνθουσιῶντος πλήθους, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀπείριττου καὶ κατανυκτικῆς λαλιᾶς πτωχῶν τινῶν παιδῶν, οὓς ἡ μὲν τύχη ἀπεκλήρωσε τῶν δωρη-

μάτων τῆς, ἡ δὲ ὑπερτέρα τῆς τύχης ἀκθοεργία συνήγαγεν ὑπὸ τὴν προστατευτικὴν αὐτῆς πτέρυγα. Κατὰ τὴν θείσαν ἡμέραν ἐτελοῦντο αἱ ἐξετάσεις τῆς πρὸ διετίας ἰδρυθείσης ἐνταῦθα σχολῆς τῶν ἀπόρων· παρήγορον δὲ θέαμα παρίστα εἰς ἅπαντας τοὺς κρευρισκομένους ἡ εἰς τὰ θρανία τῆς σχολῆς συνωστιζομένη ἐκείνη ὁμάς, ἡ ἐξευγενίζουσα τὸ ῥάκος διὰ τῆς ἐφυΐας, τὴν ἐνδειαν διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ ὀργῶσαν πρὸς τὸ γενικὸν τῆς ἀφωπότητος κτήμα—τὴν μάθησιν. Εὐχαρίτως ὁμολογοῦμεν, ὅτι, λαμβανομένων ὑπ' ὕψιν τῶν τὰ τοιοῦτου εἰδους ἡλικίας ἀειπῶντε παρακολουθουσῶν δυσχεμιῶν καὶ τοῦ περιορισμένου τῶν πόρων ἡ ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν ἐκδηλωθεῖσα ἐν γένει ἐπιτυχία ὑπερηκόντισε τὰς ποσδοκίας μας. Ἡκούσαμεν παῖδας, οὓς καθ' ἑκάστην ἀπαντῶμεν μετερχόμενους τὰ θαναυσότερα τῶν ἐπιτηδεύματων ὅπως τὸν ἐπιούσιον ἄρτον πρίζονται, εὐχερῶς ἀναγινώσκοντας καὶ ἀπροσκόπτως τεχνολογούντας· μετὰ δὲ τούτων ἐφέλλκυσσε τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν παῖς ἀνάπηρος, μάλιστα πρᾶλutos, στηριζόμενος ἐπιπόνως ἐπὶ τῶν βᾶκτρων τοῦ ὅπως ἐπὶ τοῦ σανιδστίνακος λύση ἀριθμητικόν τι πρόβλημα καὶ παιδρῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ διπτοῦ διωγμοῦ τῆς τύχης καὶ τῆς φύσεως, μειδιῶν πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν ἀκροατῶν δαφιλευομένην αὐτῷ ἐνθάρρυνσιν. Δίκαιον ἄρα ἀπονέμομεν ἔπαινον πρὸς τὰ ἀξιοτίμα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ πρὸς τοὺς διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ φιλανθρώπου καὶ κοινωφελούς τούτου ἔργου συντελοῦντας ἡμετέρους συμπολίτας.